

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії **Таранова Ольга Олександрівна**, 1996 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2019 році Університет державної фіскальної служби України за освітньо-професійною програмою підготовки магістра за спеціальністю «Право», тимчасово не працює, виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Державного податкового університету, Міністерства фінансів України, м. Ірпінь, від «01» липня 2024 року № 894, у складі:

- Голови разової спеціалізованої вченої ради – **Наталії Никитченко**, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри фінансового та податкового права Державного податкового університету
- Рецензента – **Галини Стріяшко**, кандидата юридичних наук, доцента, методиста вищої категорії відділу програм підвищення кваліфікації Інституту підвищення кваліфікації та післядипломної освіти Державного податкового університету
- Офіційних опонентів – **Наталії Литвин**, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри службового та медичного права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Олександра Тихомирова, кандидата юридичних наук, доцента в. о. завідувача кафедри інформаційної безпеки держави Національної академії Служби безпеки України
Олександра Дяковського, кандидата юридичних наук, доцента, старшого викладача кафедри інформаційного, господарського та адміністративного права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

на засіданні «07» серпня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» **Тарановій Ользі Олександрівні** на підставі публічного захисту дисертації «**Правовий статус інформації реєстру речових прав на нерухоме майно**» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в Державному податковому університеті,

Міністерства фінансів України, м. Ірпінь.

Науковий керівник **Наталія Новицька**, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права та процесу Державного податкового університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконаного державною мовою, і є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням, містить нові науково обґрунтовані результати, що відрізняються новизною в постановці і вирішенні теоретичних та правових проблем правового статусу інформації реєстру речових прав на нерухоме майно, що має істотне значення для галузі знань 08 «Право». Зокрема, уперше доведено що інформація з реєстру речових прав на нерухоме майно це особливий вид інформації у вигляді знакових комбінацій у формі відомостей та/або даних про нерухоме майно, що є об'єктами публічного або приватного інтересу; обґрунтовано класифікацію видів інформації реєстру речових прав на нерухоме майно, а саме: в залежності від суб'єкту який володіє майном, в залежності від виду власності майна; в залежності від доступу до інформації; в залежності від роду майна; в залежності від характеру інформації.

За своїм змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (із змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (із змінами) і Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (із змінами).

Здобувачка має 7 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України:

1. Торбас О. О. Правові проблеми попередження рейдерства у функціонуванні діяльності Реєстру речових прав на нерухоме майно *Ірпінський юридичний часопис*. 2020. №2 (4). С. 301–308. ULR: <https://drive.google.com/file/d/1AUD5o28nsuDRa7jpyvhNaLloCCCVVtIH/view>.

2. Таранова О. О. Проблемні аспекти діяльності реєстру речових прав на нерухоме майно. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2021. №1. С. 140–143. ULR: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/44>.

3. Таранова О. О. Функціонування реєстру речових прав на нерухоме майно в Україні в період військового стану. *Science Rise: Juridical Science*. № 1 (27) 2024. С. 22–29 ULR: https://journals.uran.ua/sr_law/issue/view/17880.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Литвин Наталія Анатоліївна**, професор кафедри службового та медичного права Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У дисертації Таранова О.О. дає визначення поняття «інформація з Реєстру речових прав на нерухоме майно» як знакової комбінації у формі відомостей та/або даних про нерухоме майно, що є об'єктами публічного або приватного інтересу. На нашу думку, дане поняття є загальним. Для більш повного розуміння даного поняття варто його доповнити особливостями, які відрізняють інформацію з Реєстру речових прав на нерухоме майно від просто інформації.

2. У підрозділі 1.3. «Суб'єкти забезпечення обігу інформації в реєстрі речових прав на нерухоме майно» детально описано та розглянуто повноваження нотаріусів та осіб наділених правом доступу до реєстру речових прав на нерухоме майно, однак Міністерству юстиції України як держателю та розпоряднику Держаного реєстру речових прав на нерухоме майно приділено недостатню кількість уваги. Для всебічного дослідження обігу інформації в реєстрі речових прав на нерухоме майно необхідно дослідити детально структуру, права та обов'язки Міністерства юстиції України.

3. На нашу думку, робота набула б більш завершеного вигляду, як би включала дослідження зарубіжного досвіду обігу інформації про право власності на нерухоме майно та способів ведення обліку майна. Актуальним було б звернути увагу на країни Європейського Союзу, враховуючи сьогоденний шлях Євроінтеграції України.

4. Авторка у своїй роботі зазначає, що Порядок розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність державного реєстратора, суб'єктів державної реєстрації, територіальних органів міністерства юстиції прямо порушує статті 55, 57 Конституції України, які надають право кожній особі проти якої висунуто будь-які звинувачення захищати свої права. А саме, у частині надання права розгляду скарги на дії чи бездіяльність невідкладного і без колегіального розгляду особу реєстратора щодо якої розглядають скаргу не запрошують на розгляд, оскільки у неї немає можливості надати пояснення та докази. З даною позицією не можемо погодитися, оскільки надані права сприяють швидкому розгляду скарги та відновленню порушеного права заявника. У разі запрошення реєстратора розгляд скарг займатиме значно більше часу, що забезпечує можливість незаконного заволодіння майном.

Офіційний опонент – кандидат юридичних наук, доцент **Тихомиров Олександр Олександрович**, в. о. завідувача кафедри інформаційної безпеки держави Національної академії Служби безпеки України, надав позитивний відгук із зауваженнями:

1. У дисертації досить глибоко проаналізоване поняття «інформація з реєстру речових прав на нерухоме майно», зокрема шляхом видової диференціації, що доводить важливість і своєрідну «розгалуженість» даного виду інформації.

Водночас, авторський аналіз виглядав би максимально повним і завершеним якби містив елементи більш глибоко порівняння наявного вітчизняного, авторського та європейського (окремих країн європейського регіону та ЄС в цілому) бачення реалій і перспектив створення, використання і зберігання такої інформації, а також вимог безпеки щодо інформації як певного стандарту функціонування електронних реєстрів, що видається важливим в контексті повноцінного входження України в європейський правовий простір.

2. У підрозділі 1.2. авторка під час вивчення процесу змін внесення інформації в реєстр речових прав на нерухоме майно виділяє три принципи інформації реєстру нерухомого майна: достовірність, обов'язковість, гласність.

Така позиція загалом не викликає заперечень, оскільки відображає основу реєстраційної діяльності у сфері речових прав на нерухоме майно. Але, потребує уточнення думка авторки щодо достатності виділених принципів, їх співвідношення із засадами державної реєстрації прав, визначеними Законом України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», а також співвідношення, приміром, з принципами збереження та захист даних цього реєстру.

3. У підрозділі 3.3. в якості напряму вдосконалення роботи з інформацією реєстру речових прав на нерухоме майно авторкою запропоновано розроблення і використання технологій штучного інтелекту для додаткової перевірки документів, що було внесено реєстратором для здійснення реєстраційних дій до реєстру речових прав на нерухоме майно. Пропозиція є цілком логічною з огляду на сучасні тенденції впровадження технологій штучного інтелекту.

Проте, авторці доцільно було б, по-перше, навести і загальне бачення перспектив більш широкого застосування таких технологій у функціонуванні реєстру речових прав на нерухоме майно, і, по-друге, наголосити на ризиках використання штучного інтелекту, їх правовій оцінці у сфері реєстрації речових прав на нерухоме майно та відповідних обмежень, які у зв'язку з цим мають виникати.

Офіційний опонент – кандидат юридичних наук, доцент **Дяковський Олександр Сергійович**, старший викладач кафедри інформаційного, господарського та адміністративного права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», надав позитивний відгук із зауваженнями:

1. У першому розділі дисертації Таранова О.О. детально розглядає з теоретичного аспекту поняття «інформація», «інформації про право власності», процес реєстрації, однак мало уваги приділяє реєстру речових прав на нерухоме майно як програмному забезпеченню яка є інформаційною базою. На мій погляд доцільно було б доповнити даний розділ дослідженням роботи самого реєстру

речових прав на нерухоме майно.

2. У пункті 1.3. дисертаційного дослідження «Суб'єкти забезпечення обігу інформації в реєстрі речових прав на нерухоме майно» приділено увагу державним реєстраторам, нотаріусам та Міністерству юстиції України, однак не розглянуто власника майна який теж є суб'єктом обігу інформації про право власності на нерухоме майно. Робота значно б виграла якби була доповнена правами та обов'язками щодо інформації для власників майна.

3. На мою думку робота набула б більшої цікавості, як би включала додатки зразків документів що містять інформацію про право власності з різних етапів розвитку реєстрації права власності на нерухоме майно. Наприклад: свідоцтво про право власності, Інформаційна довідка з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, Витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

4. Автор у пункті 3.1. роботи зазначає що передбачений законодавством порядок здійснення нагляду та контролю за обігом інформації в реєстрі речових прав на нерухоме майно порушує чинну Конституцію України. В той же час, дисертанткою не описано яким механізмом можливо замінити даний вид контролю. На мою думку, пропозиції по вдосконаленню нагляду та контролю за обігом інформації в реєстрі речових прав на нерухоме майно надали б кращого розуміння позиції здобувачки.

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент **Стріяшко Галина Миколаївна**, методист вищої категорії відділу програм підвищення кваліфікації Інституту підвищення кваліфікації та післядипломної освіти Державного податкового університету, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У підрозділі 1.1. дисертації Таранова О.О. виділяє особливості інформація з Реєстру речових прав на нерухоме майно. На мою думку, робота набула б більш завершеного вигляду, як би дисертанткою було аргументовано її позицію щодо кожної особливості.

2. При аналізі проблем що виникають під час обігу інформації в реєстрі речових прав на нерухоме майно автор виділяє рейдерство. В той же час, робота значно виграла б, якби дисертанткою було проведено дослідження рейдерства в зарубіжних країнах та шляхи боротьби з даною проблемою.

3. У Розділі 2 авторкою представлено еволюцію механізму формування масиву інформації в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. На мій погляд, необхідно додати до даної таблиці зміни які відбулись у зв'язку з введенням військового стану в Україні, а саме період після 2022 року.

4. При аналізі проблем що виникають при обігу інформації в реєстрі речових прав на нерухоме майно автор звертає увагу на новий метод незаконного привласнення нерухомості – це примусове відчуження або вилучення майна. В умовах військового становища ця тема є дуже актуальною. На мою думку було б доцільно доповнити роботу практикою наявних судових

процесів за даною проблематикою.

Голова ради – доктор юридичних наук, професор **Никитченко Наталія Валеріївна**, професор кафедри фінансового та податкового права Державного податкового університету, без зауважень.

Новицька Наталія Борисівна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права та процесу Державного податкового університету, без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» 5(п'ять) членів ради,

«Проти» НЕНАБ членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Ользі Тарановій** ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

(підпис)

Наталія НИКИТЧЕНКО